

Kayseri Ticaret Odası Disiplin Kurulu Üyesi Şafak Çivici:

"Evlilik Yürüten Her Kadın Girişimcidir"

"Kadın Girişimci" kavramı "İş Kadını" kategorisinin bir alt dalı olmakla beraber, ülkemizde "Kadın Girişimci" çoğu zaman "İş Kadını" ile eş anlamda kullanılmakta. Oysa kadın girişimci, kendi adına çalışan kadındır

TOBB Kadın Girişimciler Kurulu'nun atanmış üyesi olan Şafak Çivici Kayserili kadın girişimci olarak adını dünyaya duyurmuş. İtalya'ya yaptığı mobilya ihracatıyla adından söz ettiren Şafak Çivici Türkiye'nin ilk Kadın Girişimci Masası'nın Kayseri'de oluşturduklarını belirtiyor. Sefes Mobilya ve Ev Donanımları San. Ve Ltd. Şirketi kurucusu ve Kayseri Ticaret Odası Disiplin Kurulu Üyesi olan Şafak Çivici ile tüm yönleriyle Türkiye'de kadın girişimciliği üzerine konuştuk.

Kadın girişimci denildiğinde ne anlaşılmakta?

Kadın girişimci denildiğinde benim için eczacı da, sanayici kadın da girişimcidir. Evlilik yürüten her kadın girişimcidir. Evi nasıl yönetiyorsak işi de öyle yapıyoruz. Yalnız sanayi açısından baktığımızda Kayseri'de sanayide kadın girişimci sayısı az. Kayseri Organize Sanayi Bölgesi'nde 400 fabrika varsa yalnız on tanesi kadınlara ait veya kadın ortaklığı olan fabrika. Dolayısıyla, Kayseri'nin sanayi potansiyeline bakıldığında bu sayı çok az. Gerçi Kayseri çarşısında mağazası, ofisi olan kadınlarımız da var ve burada çok ilginç mesleklerle karşılaştık. Örneğin doğalgaz sistemi döşeyen işletmesi olan bir kadın var. İşletme sahibi olan kadınların çoğaldığını görüyoruz. Bunlar daha genç arkadaşlar ve iyi eğitim almışlar. Artık "Kayserili kızlarını okutur ama çalıştırmaz" imajını yıkmaya çalışıyorlar. Kayseri'de geleneksel girişimler de var. Bundan on sene ön-

cesi aşçıya yemek yaptırmak ayıptı, ama şimdi börekçi, mantıcı kadınlar var. Bunlar da 30-40 yaşını geçmiş kadınlar. Belirli bir zaman sonra ben yemek işini iyi yapıyorum diyor ve işimi kuracağım diyebiliyorlar. Bu açıdan güzel, ama yeterli değil.

● TOBB'un Kadın Girişimciler Kurulu'nun oluşumu sizce nasıl bir etki yarattı?

TOBB'un Kadın Girişimciler Kurulu oluşturması bir anlamıyla tüm Türkiye'deki illerin ticaret ve sanayi odalarında kadın girişimcilerin sorunlarına eğilmesini beraberinde getirdi.

Kasım ayında TOBB adına Kadın Girişimci Raporu'nu sunmuştum. Orada da ifade ettiğim gibi kadın girişimci envanterimiz yok. SSK'li olan kadınlar işveren olarak görünmüyor. Birçok kişi, işini eşinin üzerine yaptırıyor ve işveren olarak görünmüyor. Bağkur'daki sayılarda da sorun var. Dolayısıyla bu kadın aktif mi, pasif mi tespit edemiyoruz. Bu nedenle de odalar bu işi üstlensin. Kadın Girişimci Kurulu olarak hem kadınlara yönelik program üzerine çalışırken, hem de odalar yeni üye kaydı yaparken, ayrıca eski üyeler de taranarak üyelerimizin ne kadar kadın üye aktif bir sayı belirlensin. Bu sayılar belirlendikten sonra bu kadınların niteliği nedir ve sıkıntıları nedir öyle bir çalışma yapalım istedik.

● Bölgenizde kadın girişimciliğinde nasıl bir çalışma sürdürmeyi hedefliyorsunuz?

Kayseri İli Kadın Girişimci Masası olarak TOBB analizini esas alarak tespit edebildiğimiz kadın girişimcilerle bir anket çalışması yapalım istiyoruz. İhtiyaçlar nedir, bunları nasıl karşılayacağız. Kadın girişimcinin de en büyük derdi para, belki bunu biz karşılayamayacağız ancak diğer konularda eğitim açığında neredeyiz? Bütçe yapmayı mı bilmiyoruz?

İyi üretim planlamasından mı yoksunuz? Benzeri konuları eğitim kurslarıyla aşabiliriz diye düşünüyoruz. Avrupa Odalar Birliği Kadın Girişimci Komisyonu üyesi olarak gittiğim Brüksel'de Avusturya ekibinin ilginç bir çalışmasıyla karşılaştım. Hastalandınız veya hamile kaldığınızda oradaki özel sigorta şirketi iş yerinize sizin yerinize profesyonel yönetici atıyor. Şimdi biz diğer Avrupa ülkeleri neler yapıyor, araştırarak arkadaşlarımıza sunacağız. Önce sayımızı tespit etmeye ve sonra da ihtiyaçlara yönelmemiz gerekiyor. Hemen belirtmeliyim Türkiye kadın girişiminde birçok ülkeden de geri değil, birçok konuda da öndeyiz.

● Kadın girişimci olarak karşınıza çıkan zorluklar oldu mu?

Kayseri oldukça muhafazakâr bir yer olarak tanınır, ama ben herhangi bir sıkıntı yaşamadım. Bunu Kayserililere latife olsun diye de söylemiyorum. Şirketin çoğunluk ortağıyım ve eşimle birlikte çalışıyor olunca bunun çok avantajını yaşıyorum. Bu demek değil ki, tek başıma olsaydım başaramaz mıydım? Kayseri çalışanı seviyor, kadın veya erkek çalıştı mı, düzgün de çalıştı mı hiç de fark etmiyor hatta destek de veriyorlar. Kadın girişimci olarak anne ve eş olmamdan dolayı bazı sıkıntılar yaşıyorum. Çünkü anne ve eş olarak çocuklarıma bakamayacağım veya kocamın hizmetini yapamayacağım diyemiyorsunuz. Hepsini birlikte koordine etmek gerekiyor. Kayseri'de ister sanayide ister ticaret odasına gidin çoğunluk erkek, eğer siz bazı şeyleri yenmemişseniz o ortamda bulunmak sizi sıkabilir hatta karşı taraf da sizden rahatsız olabilir. Ancak yıllardan beri Kayserili sanayicilerle çalışıyoruz, karşılıklı mal alış verişimiz oluyor bu nedenle belki de sıkıntı yaşamıyorum. Kayseri Ticaret Odası Kadın Masası kurulduğunda kadınlarla bir araya gelmiştik ve hepimiz birbirimize baktığımızda ayağımızda pantolon, saçlar yapılı değil, hiç makyaj yok hani sanayi kıyafeti gibi. O anda "biz farkında olmadan kadınlığımızı bastırmışız" diye düşündük.

● Yurt dışına iş yapan bir girişimci olarak kadın olmanın sorunlarıyla karşılaştınız mı?

Dış ticarette kadın olmak bir avantaj. Yabancılar için kadınlar daha güvenilir olarak görülüyor ve sanki kadınlar daha az hile yapıyor diye düşünüyorlar. Bu anlamda çok pozitif bakış gördüm. İtalyan ortağımızda da çok kadın çalışan var. Bizde erkek işi olarak nitelendirilen işleri İtalyan ortağımızda gördüm döşemecilik, marangozhanede iskeletlerin zımbasına kadar kadınlar yapıyor. O anlamda iş ayrımı görmedim. Finans müdürü kadındı. Çok mesuliyetli bir iş olmasına rağmen kadın yöneticiydi.

● Kadınların ciddiye alınmaması yönünde bir sıkıntınız var mı?

Bu aralar kadın çok moda. AB fonları hibeler da kadınlara yönelik. Bu rüzgârdan iyi bir şekilde yararlanmalıyız. Kadınlar ve kadın girişimciler yalnızca 8 Mart'ta anımsanmasın. Bunu bütün sivil toplum kuruluşlarına ve siyasi partilere yönelik söylüyorum, 8 Mart Dünya kadınlar Günü nedeniyle herkes farklı farklı programlarla kadınların karşısına çıkıyor, ama biz ne kadınlar ne de erkekler kendimizi sadece 8 Mart'a endekslemeyelim. Kadınlar olarak erkeklerle de diyalogu arayalım. Ben bu konuda bir eksiklik görüyorum. Kadın girişimci ödülleri kadınları sevindirir, erkeklere tebessüm ettirir demiştim. Belki farkında olmadan kendimizi farklı mı gösteriyoruz? Örneğin her şeyi yaparım diye mi gösteriyoruz veya kendimizi kocam bana hangi işi uygun görüyorsa onu yaparım diye mi gösteriyoruz? Belki kendimizi de çok iyi analiz etmemiz gerekiyor. Bu aralar herkes kadın girişimci yaratalım, kadınlara mikro kredi verelim, şunu da yapalım diyor, ama ben şuna inanıyorum her kadın da girişimi yürütecek güçte olamaz. Her kadını da girişimci yapmak zorunda değiliz. Torunlarımızda daha çok şansımız var. Eğitimle başlamalıyız, kız ve erkekleri belli yaşlardan sonra ayrı sıralarda oturtmamalıyız, birlikte oturabilmelerini, konuşabilmelerini sağlamalıyız. Eğitim müfredatına pratikten bilgiler konmalı. Mevcut girişimcilere ne sağlanabilir ona da bakmalıyız.

